

Z A K O N

O POLITIČNEM ZDRUŽEVANJU

I. Splošne določbe

1. člen

S tem zakonom se ureja način uresničevanja svobode političnega združevanja občanov in ustanavljanje političnih organizacij.

2. člen

Za politične organizacije se po tem zakonu štejejo tiste organizacije, ki v svojih aktih izražajo politične cilje in se s svojim delovanjem zavzemajo zanje.

3. člen

Občani se združujejo v politične organizacije z namenom, da zlasti:

sodelujejo pri oblikovanju politične volje ljudi na vseh področjih javnega življenja; obravnavajo družbena vprašanja, dajejo politične pobude, zavzemajo politična stališča do pomembnih javnih vprašanj; sodelujejo pri uresničevanju pravic in interesov ljudi, se zavzemajo za enakopravnost občanov, narodov in narodnosti ter za demokratične odnose v družbi; dajejo smernice svojim izvoljenim predstavnikom v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, sodelujejo pri predlaganju in določanju kandidatov za volitve v organe oblasti; spremljajo delo organov oblasti ter predstavnikov javnih in drugih družbenih funkcij.

4. člen

Prepovedano je združevanje občanov v politične organizacije z namenom:

- nasilnega rušenja z ustavo določene ureditve,
- ogrožanja neodvisnosti države,
- kršenja z ustavo zajamčenih svoboščin in pravic človeka in občana,
- ogrožanja miru in enakopravnosti mednarodnega sodelovanja,
- razpikovanja nacionalnega, rasnega in verskega sovraštva ali nestrpnosti ter propagiranja nasilja ali vojne,
- spodbujanja h kaznivim dejanjem.

Prepovedano je delovanje političnih organizacij v nasprotju s prepovednimi razlogi iz prejšnjega odstavka.

5. člen

Družbenopolitične skupnosti zagotavljajo političnim organizacijam materialne in druge možnosti za njihovo delovanje v skladu z zakonom.

II. Temeljna načela za delovanje političnih organizacij

6. člen

Delo političnih organizacij je javno.

Organi političnih organizacij lahko izjemoma izključijo javnost le v primerih, določenih v njihovem statutu.

7. člen

Politične organizacije lahko delujejo na območju celotne republike in se organizirajo po teritorialnem načelu.

Politične organizacije ne smejo ustanavljati svojih organizacijskih oblik v podjetjih in drugih organizacijah ter v državnih organih.

III. Ustanovitev in registracija političnih organizacij

8. člen

Politično organizacijo lahko ustanovi najmanj dvajset polnoletnih občanov s stalnim prebivališčem v SR Sloveniji, ki na ustanovnem občnem zboru sprejmejo statut politične organizacije in njen program ter izvolijo organe.

Član politične organizacije lahko postane, ob pogojih, določenih v statutu, vsak polnoletni občan, ki podpiše pristopno izjavo, v kateri navede ime in priimek, rojstne podatke ter stalno in začasno prebivališče.

9. člen

Politična organizacija sme začeti z delom z dnem, ko je vpisana v register političnih organizacij.

Z dnem vpisa v register postane politična organizacija pravna oseba.

10. člen

Kot politična organizacija se lahko registrira vsaka organizacija, ki je kot takšna opredeljena v svojem statutu v skladu s tem zakonom.

Ime politične organizacije se mora jasno razlikovati od imen drugih političnih organizacij. Kratica imena in znak politične organizacije ne smeta biti enaka kratlici imena oziroma znaku že registrirane politične organizacije.

11. člen

Register političnih organizacij vodi za občo upravo pristojni občinski upravni organ.

Politična organizacija se vpiše v register političnih organizacij v občini, kjer ima sedež.

12. člen

Predlogu za vpis v register političnih organizacij je treba priložiti zapisnik z ustanovnega občnega zbora ter statut in program.

Pristojni upravni organ najkasneje v osmih dneh od prejema predloga vpiše politično organizacijo v register in ji izda potrdilo o vpisu v register.

Če je predlog za vpis v register pomanjkljiv oziroma iz statuta niso razvidni cilji organizacije, zahteva pristojni upravni organ v treh dneh dopolnitev predloga oziroma statuta. Organizacija mora dopolniti predlog za vpis v register oziroma statut najkasneje v roku 30 dni od zahteve za dopolnitev.

Če organizacija v roku iz prejšnjega odstavka ne dopolni vloge oziroma statuta, se šteje, da je odstopila od predloga za vpis v register.

13. člen

Če pristojni upravni organ na podlagi zapisnika ustanovnega zbora, statuta in programa organizacije ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji za ustanovitev politične organizacije po tem zakonu, v roku osem dni po prejemu popolne vloge z odločbo zavrne vpis v register političnih organizacij.

14. člen

Če pristojni upravni organ v roku osmih dni ne odloči o predlogu za vpis v register političnih organizacij, se šteje, da je politična organizacija vpisana v register.

15. člen

O pritožbi zoper odločbo o zavrnitvi vpisa v register političnih organizacij odloči pristojni republiški upravni organ v roku osmih dni po prejemu pritožbe.

V upravnem sporu praviloma sodišče odloči o vpisu v register.

16. člen

Politična organizacija je dolžna o spremembah statuta in programa v roku petnajstih dni obvestiti upravni organ, pri katerem je vpisana v register.

17. člen

Politična organizacija preneha in se izbriše iz registra, če deluje v nasprotju s 4. členom tega zakona.

Vsakdo lahko predlaga pristojnemu upravnemu organu, ki vodi register političnih organizacij, izbris politične organizacije iz registra, če ta deluje v nasprotju s 4. členom tega zakona.

Politična organizacija preneha in se izbriše iz registra tudi v primeru, če tako sklene s statutom določeni organ politične organizacije ali če se število članov politične organizacije zmanjša

pod dvajset ali če v roku enega leta po izteku mandatne dobe, določene s statutom, ne izvoli svojih organov.

Pristojni upravni organ odloči o zahtevi iz drugega odstavka z odločbo.

Politična organizacija se izbriše iz registra, ko postane odločba pravomočna.

18. člen

Podatki, vpisani v register političnih organizacij, so javni in se objavijo v Uradnem listu SRS.

19. člen

Republiški upravni organ, pristojen za upravo, izda natančnejša navodila o načinu vpisa in vodenju registra političnih organizacij.

IV. Financiranje delovanja političnih organizacij

20. člen

Politične organizacije pridobivajo sredstva za svoje delovanje iz članarine, prispevkov fizičnih in pravnih oseb ter iz proračuna.

21. člen

Do sredstev iz proračuna ustrezne družbenopolitične skupnosti so politične organizacije upravičene sorazmerno številu njihovih delegatov v družbenopolitičnem zboru skupščine družbenopolitične skupnosti.

Obseg sredstev iz prejšnjega odstavka se določi v proračunu ustrezne družbenopolitične skupnosti.

Za financiranje političnih organizacij pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti iz proračuna občine oziroma republike se lahko poleg kriterijev iz prvega odstavka tega člena uporabljajo tudi drugi kriteriji.

Če politične organizacije na volitvah nastopijo s skupno listo, se sredstva delijo med njimi po enakih delih, razen če soglasno predlagajo drugačno delitveno razmerje.

22. člen

Pravne osebe prispevajo sredstva za delovanje političnih organizacij iz dobička.

23. člen

Finančno poslovanje političnih organizacij je javno.

Služba družbenega knjigovodstva nadzoruje finančno poslovanje političnih organizacij.

V. Kazenske določbe

24. člen

Za prekršek se kaznuje z denarno kaznijo najmanj 3.000.000 din:

1. politična organizacija, ki deluje v nasprotju z določbo drugega odstavka 4. člena;
2. politična organizacija, ki v podjetjih in drugih organizacijah ter v državnih organih ustanovi svoje organizacijske oblike (drugi odstavek 7. člen);
3. politična organizacija, ki najpozneje v petnajstih dneh ne obvesti upravnega organa o spremembah statuta in programa (16. člen).

Z denarno kaznijo do 300.000 din se kaznuje odgovorna oseba politične organizacije, ki stori katerega od prekrškov iz prejšnjega odstavka.

VI. Prehodne in končne določbe

25. člen

Ne glede na določbe od 8. do 13. člena tega zakona pristojni upravni organ po sedežu politične organizacije vpiše v register naslednje organizacije na njihov predlog ob predložitvi statuta in programa: Socialistično zvezo delovnega ljudstva Slovenije, Zvezo združenj borcev NOV Slovenije, Zvezo komunistov Slovenije, ZSMS, Slovensko demokratično zvezo, Socialdemokratsko zvezo Slovenije, Slovensko kmečko zvezo, Zvezo slovenske kmečke mladine, Jugoslovansko zvezo, Slovenske krščanske demokrate, Meščansko zeleno stranko, Zelene Slovenije, Združenje za jugoslovansko demokratično pobudo, Zvezo za ohranitev enakopravnosti državljanov in Skupnost Italijanov.

26. člen

Politične organizacije morajo svoje delovanje v državnih organih uskladiti z določbo drugega odstavka 7. člena v roku treh mesecev, v podjetjih in drugih organizacijah pa v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona.

27. člen

Do vzpostavitve financiranja po 21. členu tega zakona se samostojne politične organizacije, ki se vpišejo v register na podlagi 25. člena tega zakona in imajo na dan vložitve predloga za vpis v register

najmanj 500 članov, za katere so predložile kopije pristopnih izjav, do konstituiranja skupščin družbenopolitičnih skupnosti novega sklica, začasno financirajo tako, da se iz sredstev proračuna SR Slovenije, namenjenih za delovanje političnih organizacij, tistim političnim organizacijam, ki doslej za svoje delovanje niso pridobivale sredstev iz proračuna, zagotovi pavšalni znesek, ki mesečno ustreza dohodku funkcionarja družbenopolitične organizacije po družbenem dogovoru o skupnih osnovah in merilih za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke funkcionarjev v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 32/87) in administrativnega delavca ter temu ustrezne materialne stroške.

Skupnosti Italijanov se zagotavljajo sredstva po prejšnjem odstavku ne glede na število članov.

Skupščina občine oziroma posebne družbenopolitične skupnosti lahko zagotavlja do volitev sredstva za začasno financiranje političnih organizacij, ki delujejo na njenem območju.

28. člen

Register političnih organizacij mora biti vzpostavljen do 10. januarja 1990.

29. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SRS.

številka: 000-02/89-1

Ljubljana, dne 27. decembra 1989

S K U P S Č I N A
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

P r e d s e d n i k
Miran Potrč

